

Editorial

Josep Maria De Dios Marcer

Director de l'Institut d'Estudis Europeus (UAB)

JosepMaria.DeDios@uab.cat

ORCID: 0000-0001-6972-8356

Una de les característiques de la Unió Europea és el seu dinamisme i la seva capacitat per fer front a nous reptes i a noves situacions. Tot i les crítiques que rep (no sempre justificades i fins i tot massa vegades malintencionades), té un esperit de lluita i de superació que la configuren com una institució referent al món. Per tant, no és sols una organització que aglutina i uneix cap endins entre els Estats que la conformen (tot i les dissensions), sinó que també és una organització que va adquirint cada cop més pes en el context polític, econòmic i social mundial.

Però no podem oblidar que tot això és possible gràcies a un treball institucional complex i a un equilibri adequat entre els Estats i la pròpia organització. Una d'aquestes institucions, que garanteix el bon funcionament i el bon compliment dels objectius de la pròpia UE, és el Parlament Europeu. En aquest número presentem dos treballs molt vinculats al Parlament Europeu. En primer lloc, un article signat per la professora Cristina Ares, de la Universitat de Santiago de Compostela, en el que ens endinsa en la complexitat del principi de subsidiarietat i, molt especialment, en el Sistema d'Alerta Primerenca. Mitjançant aquest sistema, es dona veu als parlaments nacionals perquè puguin exercir control del compliment del principi de subsidiarietat, respecte de les propostes legislatives que provenen de la UE. Això garanteix una millor cooperació entre els poders legislatius nacionals i el procediment legislatiu de la UE. Sens dubte, les dades que aporta la professora Ares, i la seva visió crítica, són un element essencial en l'estudi d'aquesta figura, així com les seves aportacions, suggerint vies que podrien ser útils per millorar l'actual sistema de diàleg.

D'altra banda, i des d'una perspectiva molt diferent, trobem el treball de la Sra. Anna Vilà Cunyat, que tracta sobre el dèficit de la representació política en la UE. Aquesta és una preocupació sobre la que existeix molta doctrina, però que sempre és vigent, tal com es va posar de manifest, per exemple, en la Conferència sobre el Futur d'Europa. Allà es va proposar una reforma institucional per tal d'harmonitzar els sistemes electorals, amb l'objectiu de garantir la construcció d'un sentiment d'unitat europeu. Per tant, tot i ser un tema recurrent, voldria posar de manifest la necessitat de reflexió constant sobre aquesta qüestió, ja que no podem deixar de banda temes

essencials per a la garantia del futur democràtic de la UE. I, sobre aquest treball, voldria posar en valor un punt que crec molt important, la incorporació del principi del deure institucional envers la ciutadania europea, que és en qui es fonamenta l'exercici del dret democràtic.

Però, juntament amb aquestes dues contribucions, presentem un altre article que tracta sobre una qüestió que afecta a la vida de tota la ciutadania: el respecte al dret a la privadesa, fins i tot en situacions d'adversitat o catàstrofe col·lectiva. El Sr. Raif Batan Tombul ens apropa al necessari equilibri entre la garantia del dret a la protecció de la privadesa i la garantia de la protecció dels drets col·lectius. Es tracta d'una qüestió jurídica complexa, ja que s'han de contraposar dos drets que sovint són de difícil equilibri: els drets individuals davant dels drets de protecció col·lectiva.

Aquests són els tres estudis que presentem en aquest número de la revista, que es complementen amb la nota signada per Eva Ramon Reyero i Concepció Muñoz Ruiz, responsables de dos Centres de Documentació Europea, i que ens recorden que ja fa 60 anys que existeix aquesta xarxa de informació i documentació sobre la UE. Des d'aquí voldria posar de relleu la important feina que fan les persones responsables dels Centres de Documentació Europea, oferint els seus serveis als usuaris i apropant, amb gran professionalitat, la UE a la ciutadania. Els membres de les comunitats universitàries que comptem amb un d'aquests centres ens sentim afortunats i agraïts de poder gaudir del seu servei que és, per altra banda, imprescindible per a la docència, transferència i recerca dels temes relacionats amb el procés d'integració europea.

Finalment, també hem publicat tres ressenyes (dues sobres els partits polítics europeus i una sobre política migratòria) i, com sempre, una agenda, que s'ha fet especial ressò dels esdeveniments públics organitzats dins del programa de la Presidència Espanyola del Consell de la UE.

Acabo aquest editorial agraint, especialment, la feina de les noves generacions, que comencen la seva carrera de recerca i que s'esforcen per aportar els resultats del seu treball en aquestes pàgines, per tal de posar-lo a l'abast de la comunitat interessada en ampliar el seu coneixement sobre la UE.

UAB, 28 de juliol de 2023